

Ivana Blešić¹
Snežana Besermenji¹

GLAMPING - MOGUĆNOSTI RAZVOJA INOVATIVNIH OBLIKA SMEŠTAJA U RURALNIM OBLASTIMA SEVERNE DALMACIJE

Abstrakt

Pojavom novih tržišnih segmenata, usmerenih na održivi razvoj turizma i hotelijerstva, vremenom se menjao i koncept kampovanja. Glamping, skraćeno za “glamurozno kampovanje”, nudi način da se iskuse pozitivni aspekti kampovanja i boravka u prirodi uz mogućnost smeštaja u luksuznoj formi kampa koji privlači sve veći broj turista. U radu se objašnjava pojam glampinga i istorijat njegovog nastanka. Pored toga, izdvajaju se različiti oblici smeštaja u okviru glampinga, tipovi turista koji gravitiraju ovom obliku turizma kao i različiti oblici glamping poslovnih modela. Na kraju, ističu se potencijali i mogućnosti za razvoj glampinga u ruralnim oblastima Severne Dalmacije.

Ključne reči: glamping, luksuzni smeštaj, ruralni turizam, Severna Dalmacija

Uvod

Kamping turizam je popularan i rasprostranjen oblik turističkih kretanja koji se ne svodi samo na smeštajni aspekt, već i na stav prema prirodi i načinu provođenja odmora. Specifičnost kampova ogleda se u netipičnom prostornom i organizacionom okviru pružanja usluga smeštaja² koji putnicima omogućava bliski kontakt sa prirodom³. Prva kamp organizacija u svetu izgrađena je 1861. godine u Americi, a prvi standardi kampa, kao skromnog i jeftinog smeštaja, uspostavljeni su 1948. godine. Unapređenje kampova započinje 70-ih godina prošlog veka povećanjem površine za kamp i poboljšanjem kvaliteta usluge⁴. Vremenom su se navike i potrebe turista menjale što je rezultiralo izdvajanjem tržišnog segmenta koji je okrenut ka prirodi, ali koji istovremeno nije zadovoljan smeštajem u klasičnim kampovima. Potreba za putovanjem koje izlazi iz okvira tradicionalnog, briga za životnu sredinu, ponovno povezivanje sa prirodom praćeno novom percepcijom ruralnih prostora, doprinose diverzifikaciji turističke ponude. Ovi trendovi su savršeno ilustrovani “glampingom”, novim glamuroznim oblikom kampovanja. Reč “glamping” izvedena je od dve reči “glamorous” (luksuzno, glamurozno) i “camping” (kampovanje)⁵. Iako je određeni vid luksuznog kampa postojao još u doba Osmanskog carstva (luksuzni carski šatori ukrašeni svilom), današnji vid glampinga pojavio se početkom 1990-ih zahvaljujući bogatim putnicima koji nisu želeli da se odreknu luksuza tokom svojih safari turneja

¹ Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno matematički fakultet, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo

² Kosar, L. (2017). Glamping–inovativni oblik turističkog smeštaja. *Hotellink*, 29-30, 17-27.

³ Brochado, A., Brochado, F. (2019). What makes a glamping experience great?. *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 10(1), 15-27.

⁴ Eremić, G. (2021). Novi trendovi kamping turizma–glamping i obiteljski kampovi. *Geoadria*, 26(1), 59-82.

⁵ Cooper, C., Fletcher, J., Gilbert, D., Fyall, A., Wanhill, S. (2005). *Tourism: Principles and practice*. Pearson education.

po Africi⁶. Kako je safari tada bio privilegija malog broja bogatih ljudi, glamping širu afirmaciju dobija tek u 21. veku. Kao termin prvi put se pojavio u engleskom rečniku 2005. godine (Oxford English Dictionary), a prvi standardi za glamping objekte i punktove ustanovljeni su od strane Automobilskog udruženja Ujedinjenog Kraljevstva 2016⁷. Glamping svoju popularnost duguje prvenstveno neobičnoj kombinaciji izuzetno luksuznog smeštaja, često sa nameštajem koji potpisuju svetski dizajneri, sa mirom koji pruža okolna netaknuta priroda⁸.

Tipizacija glamping objekata

Glamping šatori su najstariji tip glampinga. U pitanju su šatori prostrani i opremljeni kao hotelske sobe, sa strujom, vodom i bežičnim internetom. Pored šatora to mogu biti razne vrste adaptiranih objekata od drveta, kamena ili stakla sa visokim komforom. Neki od najčešćih tipova glamping objekata su⁹:

Safari šatori

Veliki luksuzni šatori sa unutrašnjim prostorijama, kuhinjama i kupatilima. Karakteristične za ovu vrstu šatora su prostrane natkrivene terase.

Slika 1. Safari šator u Zambiji

Izvor:¹⁰

Jurta je jedan od najranijih oblika glampinga. Predstavlja okrugli prenosivi šator prekriven kožom koji je nastao na stepama Centralne Azije pre oko 3000 godina. Unutrašnja struktura i

⁶ Budiasa, I. M., Suparta, I. K., Nurjaya, I. W. (2019). Implementation of green tourism concept on glamping tourism in Bali. In International Conference On Applied Science and Technology 2019-Social Sciences Track (iCASTSS 2019) (pp.191-195). Atlantis Press.

⁷ Kosar, L. (2017). Glamping–inovativni oblik turističkog smeštaja. *Hotellink*, 29-30, 17-27.

⁸ Karakaš, J. (2017), Glamping: novi koncept putovanja koji osvaja svet!<http://www.elle.rs/lifestyle/putovanja/17321-glamping-novi-vid-putovanja-koji-osvajaset.html>

⁹ The glmping business guide - An Introduction to Glamping Models. <https://www.lochmondrossachs.org.uk/~follt/files/Glamping-Guide-Introduction.pdf>

¹⁰ <https://glampinghub.com/zambia/northernprovince/lubiriver/luxury-tents-zambia/>

krovnna konstrukcija su od drveta. Za izgradnju modernih jurti koriste se savremeni materijali kao što su metalni okviri, platna ili cerade, kupole od pleksiglasa i sl.

Slika 2. Jurta na farmi u Holandiji

Izvor:¹¹

Kućice na drvetu

Kućice na drvetu predstavljaju smeštajne objekte za kojima je potražnja u stalnom porastu. Zahtevaju veće investicije nego šatori.

Slika 3. Kućica na drvetu kompanije The New Leaf Treehouse

Izvor:¹²

¹¹ <https://origineelovernachten.nl/accommodatie/nederland/gelderland/toldijk/luxe-yurt-in-boutique-stijl-op-farmglamping/1438>

¹² <https://openairbusiness.com/glamping-treehouses-15000/>

Brvnare

Kućice od drveta različite veličine koje su popularne zbog mogućnosti izdavanja tokom čitave godine.

Slika 4. Nordijska brvnara

*Izvor:*¹³

Geodetske kupole

Geodetske strukture imaju maksimalnu transparentnost, enterijer je vrlo svetao sa velikim otvorima za svetlost i ventilaciju. Unutrašnji prostor je optimizovan i ima visoku otpornost na vetar i sneg. Potrošnja grejne energije je svedena na minimum zbog jedinstvenog aerodinamičkog dizajna kupole. Konstrukcija se sastoji od kompleksne mreže trouglova po površini sferne strukture.

Slika 5. Geodetska kupola u Finskoj

*Izvor:*¹⁴

¹³ <https://www.farmersguide.co.uk/try-before-you-buy-nordic-quality-glamping-pods/>

¹⁴ <https://fdomes.com/harriniva-glamping-dome/>

Pastirska koliba/ciganska kola

Pastirske kolibe ili ciganska kola mogu biti stara, obnovljena i restaurirana kola ili potpuno nova reprodukcija. Idealne su za parove a izdaju se uobičajno u periodu od proleća do kasne jeseni.

Slika 6. Pastirska koliba u Engleskoj

Izvor:¹⁵

Vrste glamping poslovnih modela

Glamping Resort

Glamping Resort model uključuje veliki broj smeštajnih jedinica, sa istim ili veoma sličnim dizajnom. Sadržaji kao što su restorani, bazeni, sportski tereni, teretane, spa i wellness sadržaji su od suštinskog značaja za ovaj model. S obzirom na višemilionski nivo ulaganja u ove razvojne projekte, veliki broj jedinica i visoki prihodi od dodatnih sadržaja su jedini način da se obezbedi održivost i obezbedi povraćaj uloženi sredstava.

Slika 7. Herbal Glamping Resort Ljubno u Sloveniji

Izvor:¹⁶

¹⁵ <https://www.theshepherdsmeadowglamping.com/>

¹⁶ https://www.gites.fr/gites_charming-slovenia---herbal-glamping-resort-ljubno_ljubno_h2505629_en.htm

Pojedinačni glamping objekti

Pojedinačni objekti za glamping koji su u privatnom vlasništvu pojedinaca su originalni glamping format malog obima i predstavljaju sliku “životnog stila” gde su gosti uključeni u način života koji je jedinstven za tu lokaciju, a sami vlasnici igraju veliku ulogu u formiranju potpunog doživljaja lokalne kulture i tradicije.

Glamping kao dodatni smeštaj

Glamping kao dodatni smeštaj se javlja tamo gde postojeća ugostiteljska delatnost diverzifikuje svoju osnovnu smeštajnu ponudu dodavanjem glampinga (kampovi, kuće za odmor, pansioni, hoteli, odmarališta...). Glamping može da obezbedi stalni ili dodatni smeštaj za goste u špicu sezone ili prilikom organizovanja različitih događaja. Ovakav oblik glampinga obezbeđuje dodatne kapacitete za goste, dodatni prihod i produžava dužinu boravka gostiju/posetilaca različitih događaja.

Glamping na atraktivnim turističkim lokalitetima (tematski parkovi, parkovi prirode, spomenici prirode)

Osnovno pravilo je da glamping bude “prirodan” dodatak ovim atrakcijama, stvarajući obogaćeno iskustvo za posetioce podstičući duži boravak. Glamping objekti su dizajnirani u skladu sa prirodnim okruženjem na način da ne remete izgled okolnog pejzaža.

Butik glamping

Ovaj model glampinga može uključivati različite dodatne sadržaje, ali njegov primarni fokus je da svojim gostima pruži visoko individualnu i specijalizovanu ponudu¹⁷.

Mogućnosti za razvoj glampinga u Severnoj Dalmaciji

Povoljan tursitičko-geografski položaj Severne Dalmacije, živopisan krajolik i atraktivni prirodni resursi su ključne predispozicije za razvoj glamping turizma. Pod atraktivnošću prirodnih resursa podrazumeva se privlačnost velikog broja prirodnih elemenata koji zbog svojih specifičnosti omogućavaju turistima zadovoljavanje rekreativnih, društvenih i kulturnih potreba. Severna Dalmacija skriva bezbroj krajolika gdje se može uživati u različitim aktivnostima u netaknutoj prirodi¹⁸. Istraživanje sprovedeno u Španiji pokazalo je da je najvažniji motivacioni pokretač za glamping turiste direktan kontakt sa prirodom, što samim tim ovaj tip smeštaja čini veoma drugačijim od ostalih luksuznih odmarališta i hotela¹⁹. Udobnost, komfor, privatnost ali i drugačije iskustvo su takođe istaknuti kao važni motivacioni faktori. Glamping je izrazito povezan sa skrivenim mestima, različitim kulturnim okruženjem i dalekim destinacijama. Na

¹⁷ The glmping business guide - An Introduction to Glamping Models.

<https://www.lochlomondtrossachs.org.uk/~folllt/files/Glamping-Guide-Introduction.pdf>

¹⁸ Blešić, I., Besermenji, S. (2021). Potencijali razvoja avanturističkog turizma u Severnoj Dalmaciji. Hrvatsko-srpski odnosi u 20. veku, Centar za istoriju, demokratiju i pomirenje, Novi Sad, ISBN 978-86-88983-99-0, 117-127.

¹⁹ Filipe, S., Santos, C. A., Barbosa, B. (2018). Tourists' motivations and obstacles for choosing glamping: An exploratory study. In CBU International Conference Proceedings, 6, 113-119.

osnovu brojnih prirodnih i društvenih potencijala koji krase prostore Severne Dalmacije, možemo zaključiti da bi spoj glamura i luksuza funkcionisali veoma dobro u kombinaciji sa ekskluzivnim i jedinstvenim lokacijama na ovim prostorima.

Ključne prednosti koje gosti očekuju od glampinga, jesu udoban smeštaj, autentično prirodno okruženje, upoznavanje kulture i mentaliteta lokalnog naroda, organska hrana iz lokalnog okruženja i mogućnost velikog broja izleta. Pravilo svakog glampinga je da smeštaj ne sme narušiti prirodno okruženje, odnosno da se mora utopiti u njega i predstavljati skladan spoj, te je prostor kampa dozvoljeno opremiti samo onim sadržajima koji će olakšati uživanje u okolnoj prirodi (ljudjaške, ležaljke, kreveti na otvorenom, sadržaji za sport i rekreaciju i sl.) i koji neće remetiti ni jedan aspekt održivog razvoja turizma. Održivost u turizmu se odnosi na očuvanje životne sredine i kulture lokalnog stanovništva uz istovremeno ispunjavanje potreba turista i obezbeđivanje dugoročnog rasta turističko-ugostiteljske delatnosti²⁰. Pored toga, trend eko turizma ili "zelenog" turizma podrazumava zaštitu životne sredine kao deo usluga za koje su posetioци spremni da plate više²¹. Cene smeštaja u glamping objektima uglavnom su na nivou cena smeštaja u hotelima visokih kategorija što ukazuje na mogućnost privlačenja turista većih platežnih mogućnosti. Na osnovu pretrage cena za glamping objekte preko najpopularnijeg rezervacionog sistema booking.com, cene se kreću od 60 pa do 1.000 evra za jednu noć što zavisi od lokacije, komfora i dodatnih usluga. Glamping turisti najčešće dolaze iz visoko razvijenih zemalja Evrope (Nemačka, Francuska, Danska, Holandija, Belgija, Italija) i imaju razvijenu ekološku svest²². Nabolji glamping lokaliteti nalaze se u Francuskoj, Portugalu, Španiji, Irskoj, Švajcarskoj i Velikoj Britaniji. Pored navedenih evropskih zemalja u glamping turizam značajno ulaže i Hrvatska koja je glamping objekte uključila u propise o kategorizaciji kampova u okviru Pravilnika o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi, u kojem se u okviru Člana 14, Tačke 8 navodi "Glamping kućica je pokretna oprema za kampiranje od čvrstog materijala, nije čvrsto vezana za tlo (može se maknuti), neuobičajenog je oblika ili je prostorno postavljena na neuobičajen način (npr. pod zemljom, na stupovima, drvu, vodi, stijeni i slično), s ili bez kupaonice"²³. Glamping turizam je najrazvijeniji u Istri (174 glamping lokaliteta) i na ostrvu Krk (19 glamping lokaliteta). Najbolje ocenjeni objekti su Arena Grand Kazela Camping Homes u Medulinu (ocena 9 od strane 1.284 recenzija) i Arena One 99 Glamping u Puli (ocena 9 od strane 1.473 recenzija)²⁴. Na osnovu rezultata istraživanja sprovedenog na 19 glamping lokaliteta u Hrvatskoj na uzorku od 472 ispitanika možemo zaključiti da su glamperi mlađi gosti (34% učesnika ima 36-45 godina, 26% je starije od 46 godina, a 17% pripada starosnoj grupi 18-35 godina), uglavnom visoko obrazovani (48 % ima visoko obrazovanje). Oni su u stalnom radnom odnosu i imaju dobra primanja (40% ima primanja između 3000-5000 evra mesečno, 39% ima primanja ispod 3000 evra, a 22% ima primanja iznad 5000 evra mesečno). Kada je u pitanju nacionalna pripadnost, 36% ispitanika su bili Nemci, 15% Austrijanci, 11% Slovenci, 10,2 % Holanđani. Prosečna dužina boravka ispitanika je bila 10 dana, nešto je veća za porodice i goste sa većim prihodima. Prosečna cena

²⁰ Dinan, C. and Sargeant, A. (2000). Social marketing and sustainable tourism – is there a match?. *International Journal of Tourism Research*, 2, 1-14.

²¹ Petrosillo, I., Zurlini, G., Corliano, M.E., Zaccarelli, N. and Dadamo, M. (2007). Tourist perception of recreational environment and management in a marine protected area, *Landscape and Urban Planning*, 79 (1), 29-37.

²² Kosar, L. (2017). Glamping – inovativni oblik turističkog smeštaja. *Hotellink*, 29-30, 17-27.

²³ Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine kampovi, Narodne novine, broj 85/2015

²⁴ <https://www.booking.com/glamping/country/hr.en-gb.html> (pristupljeno 28.7.2022.)

koju su ispitanici platili za glamping odmor je 2.700 evra (od toga 1.300 evra otpada na troškove smeštaja, 795 evra na troškove hrane i pića i 370 evra na sport, rekreaciju i izlete)²⁵. Sve veći broj turista preferira prirodno okruženje za odmor i rekreativne aktivnosti, verovatno razočarani ubrzanom urbanizacijom i zagađenjem razvijenih turističkih destinacija. Vođeni željom da pobegnu od svakodnevne rutine oni traže odmor u kontaktu sa netaknutom prirodom²⁶. Ovo ukazuje da bi glamping turizam trebalo da bude zasnovan na ponudi koja pruža jasne dokaze o poslovanju baziranom na principima ekološke održivosti. Pored toga, pružaoci usluga bi trebalo da obezbede gostima kontakt sa prirodom kroz organizovanje različitih izleta za koje u Severnoj Dalmaciji postoje veliki potencijali (spektakularni kanjoni reka Zrmanje i Krupe, Nacionalni park Paklenica, Park prirode Velebit sa 16 obeleženih pešačkih staza, Park prirode Vransko jezero). Boravak glamping turista zasnovan na aktivnom odmoru i mogućnostima za interakciju sa vlasnicima i lokalnim stanovništvom u cilju upoznavanja lokalne kulture suština je ovog sve popularnijeg oblika putovanja. Za upotpunjenu uslugu, zasnovanu na održivom razvoju, vlasnici glamping objekata bi trebalo da ponude gostima tradicionalne gastronomske specijalitete proizvedene od lokalnih prehrambenih proizvoda iz organskog uzgoja. Kada su u pitanju vrste glamping poslovnih modela, najveće šanse za razvoj glampinga u Severnoj Dalmaciji su kroz izgradnju pojedinačnih glamping objekata ili butik glamping objekata na atraktivnim turističkim lokalitetima. Na području Severne Dalmacije nalaze se stare kamene kuće koje je moguće adaptirati za boravak turista sa visokim zahtevima (Slika 8). Glamping takođe može otvoriti mogućnosti za razvoj luksuznih kampova, privlačeći nove turiste koji žele da iskuse ovaj koncept putovanja.

Slika 8. Kamena kuća Varoš u Paklenici (Starigrad)

Izvor:²⁷

²⁵ Cvelić-Bonifačić, J., Milohnić, I., Cerović, Z. (2017). Glamping—creative accommodation in camping resorts: insights and opportunities. *ToSEE – Tourism in Southern and Eastern Europe*, 4, 101-114.

²⁶ O'Neill, M. A., Riscinto-Kozub, K. A., Van Hyfte, M. (2010). Defining visitor satisfaction in the context of camping oriented nature-based tourism—the driving force of quality! *Journal of Vacation Marketing*, 16(2), 141-156.

²⁷ <https://www.booking.com/hotel/hr/seoske-kamene-kuaa-varoa-i-pojata.sr.html?aid=356980&label>

U Tabeli 1 prikazana je SWOT analiza glamping turizma u Severnoj Dalmaciji. SWOT analiza, akronim engleskih reči *strengths* (snage), *weaknesses* (slabosti), *opportunities* (šanse) i *threats* (pretnje), je tehnika strategijskog menadžmenta pomoću koje se indentifikuju sadašnje i buduće šanse i pretnje iz okruženja (eksterni faktori), kao i snage i slabosti (interni faktori). Na osnovu ovih elemenata definišu se misija, vizija i ciljevi preduzeća ili destinacije.

Tabela 1. SWOT analiza glamping turizma u Severnoj Dalmaciji

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljan saobraćajno-geografski položaj (blizina autoputa) • Blizina i atraktivnost prirodnih faktora (Nacionalni park Paklenica, Park prirode Velebit, Park prirode Vransko jezero, kanjon Zrmanje, reka Krupa) • Bogatstvo antropogenih faktora (manastir Krupa, suhozidi, Kudin most, Majstorska cesta, ostaci graničnog zida iz rimskog perioda...) • Bogato kulturno nasleđe ljudi sa područja Severne Dalmacije (nošnja, pesma, igra, gastronomija) • Razvijena svest o značaju turizma za razvoj ruralnih oblasti kao i plasmana turističkog proizvoda stranim turistima 	<ul style="list-style-type: none"> • Visoka cena usluga • Ograničenost ponude smeštajnih objekata tipa kampa • Slaba izvodljivost (ponuda je okrenuta samo ka turistima veće platežne moći) • Umanjivanje vrednosti klasičnom kampu (za tržišni segment trenutno usmeren na kampove) • Smanjivanje potražnje za klasičnim kampom • Nedovoljna informisanost turista o glampingu kao inovativnom obliku smeštaja
Šanse	Pretnje
<ul style="list-style-type: none"> • Porast potražnje za glampingom na svetskom turističkom tržištu • Porast interesovanja za glampingom stvara šanse za otvaranje novih radnih mesta • Finansijska korist za vlasnike glampinga • Brži povraćaj uloženi sredstava • Potreba poslovnih ljudi za beg od stresa i svakodnevnog života u luksuz smešten u netaknutoj prirodi • Promocija prirodnih i antropogenih potencijala destinacija u kojima se razvija glamping turizam • Razvoj glampinga kao specifičnog selektivnog oblika turizma usmerenog na visokoplatežne tržišne segmente • Razvoj ostalih komplementarnih delatnosti i oblika turizma koji su u funkciji glampinga (proizvodnja organske hrane, izletnički turizam, sportsko-rekreativni turizam, herbalni turizam, zdravstveni turizam...) • Unapređenje konkurentnosti destinacije • Mogućnost korišćenja fondova EU za razvoj ruralnih oblasti Hrvatske • Promocija zdravog načina života od strane različitih medija i SZO 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomska ograničenja u oblastima Severne Dalmacije koje nisu u mogućnosti da razviju ovaj oblik smeštajnih kapaciteta • Ograničenost tražnje (usmereno na bogatije turiste) • Mogućnost osećaja degradacije drugih turista koji nisu u mogućnosti da borave u ovim objektima • Prirodni hazardi koji predstavljaju opasnost za oštećenje infrastrukture glamping objekata (požari, olujni vetrovi, zemljotresi...)

Izvor: Delo autora

Zaključak

Na globalnom tržištu, gde turisti imaju širok izbor sličnih destinacija, postalo je neizbežno odgovoriti zahtevima koji su usmereni na aktivan odmor u čistom prirodnom okruženju, želji za upoznavanjem lokalne kulture kao i “bekstvu iz svaodnevnice”, bez napuštanja komfora i udobnosti luksuznog smeštaja. Novi oblici turizma odražavaju ponudu koja je alternativna forma tipičnom kupališnom ili gradskom turizmu. Dakle, javljaju se nove ponude kao što su ekoturizam, seoski turizam, agroturizam, avanturistički ili adrenalni turizam, vinski turizam itd. Svi ovi oblici putovanja imaju karakteristiku da se odvijaju u ruralnim sredinama i zadovoljavaju želju ljudi da uživaju u prirodi u njenom najboljem izdanju. Međutim, uživanje u prirodi više ne znači neudoban i ograničen smeštaj karakterističan za klasične kampove. Kao logičan sled razvoja novih trendova u turizmu pojavio se novi oblik smeštajnih objekata - glamping ili elitna verzija poznatog oblika kampovanja. Ovaj oblik turizma identifikovan je kao inovativno rešenje koje ima potencijale da omogući restrukturiranje i razvoj turizma ruralnih oblasti sa bogatim prirodnim nasleđem²⁸, u čemu se jasno prepoznaje oblast Severne Dalmacije. Koncept glampinga može podstaći razvoj lokalnih zajednica, očuvanje životne sredine i kulturnog nasleđa. Pored velikog značaja koji ima za razvoj ruralnih oblasti, glamping turizmu je dato veoma malo prostora u naučnim radovima. Ovo ostavlja prostor za brojna istraživanja usmerena na tržišnu segmentaciju i definisanje tipa glamping turista kroz ispitivanje njegovih potreba, motiva i očekivanja, ali i na izvore, mogućnosti i pravce investicija u ovaj perspektivni oblik turizma.

GLAMPING - POSSIBILITIES OF DEVELOPING INNOVATIVE FORMS OF ACCOMMODATION IN RURAL AREAS OF NORTH DALMATIA

Summary

On the global market, where tourists can choose from a variety of similar destinations, it has become necessary to accommodate requests for an active vacation in a pristine natural environment, the desire to learn about the local culture, and “escape from everyday life” without sacrificing the comfort and convenience of luxury accommodations. New kinds of tourism represent an alternative to a traditional spa or urban tourism. Thus, new offerings such as ecotourism, rural tourism, agrotourism, adventure or adrenaline tourism, wine tourism, etc. are emerging. All of these forms of travel take place in rural locations and satisfy the desire of individuals to experience nature at its finest. However, seeing nature no longer necessitates the uncomfortable and restrictive accommodations typical of traditional campgrounds. As a logical consequence of the emergence of new tourism trends, a new type of accommodation facilities emerged - glamping or an upscale version of traditional camping. This type of tourism has been highlighted as an innovative approach that has the potential to assist the redevelopment and restructuring of tourism in rural areas with a great natural heritage, such as North Dalmatia. Glamping can foster the growth of local communities, the preservation of the environment, and the preservation of cultural heritage. In addition to its significance for the development of rural

²⁸ Ituarte, E. (2015). *Popuestas de Desarrollo Turístico en Choele Choel Estrategia Innovadora para el Desarrollo del Turismo Rural: Glamping*. Argentina: Universidad Nacional del Sur

areas, glamping tourism receives very little attention in scientific literature. This opens the door for several studies focusing on market segmentation and defining the type of glamping visitor through an analysis of his needs, motivations, and expectations, as well as on the sources, possibilities, and directions of investment in this emerging form of tourism.

Keywords: glamping, luxury accommodation, rural tourism, North Dalmatia

Zahvalnost

Istraživanje je finansiralo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (Ev.br. 451-03-68/2022-14/200125)